LEGEARTIS
ИНГ-ПРО
ПРОПИСИ У ПРАКСИ
Број 31 ● април 2015. ● www.legeartis.rs

Новине у Закону о јавним набавкама

Како ће изгледати оглашавање у будућности?

... И ЈОШ

НОВИ ЦИКЛУС ПОДСТИЦАЈА ИНВЕСТИЦИЈАМА У СРБИЈИ

НОВИ ПОСЕБНИ КОЛЕКТИВНИ УГОВОР ЗА ЗАПОСЛЕНЕ У ПРОСВЕТИ

ШТА ТО МУЧИ...

...УЧЕСНИКЕ У ЦАРИНСКОМ ПОСТУПКУ

Порези
Порески аспекти финансијског и оперативног лизинга

Компанијско право
Нацрт закона о привременим ограничењима права

Финансијске институције
Последице стечаја банака на кориснике банкарских услуга

Судски поступци
Забрана дискриминације у најновијој судској пракси

ИНГ-ПРО

PROPISI.NET

ELEKTRONSKO PRAVNO IZDANJE

S NAMA NEMA LUTANJA

Izdanja i aktuelnosti firme **Ing-Pro** možete pratiti i putem aplikacije za mobilne telefone i tablete koji rade na Android i Apple operativnim sistemima.

Dovoljno je samo da ih preuzmete sa **Google play** i **App Store**.

ING-PRO PROPISI

Available on the App Store

ANDROID APP ON Google play

Милош Кузман, адвокат

На основу овако формираних исплатних редова тешко се може очекивати да, након окончања поступка стечаја банке, депоненти добију више новца него што им се гарантује обавезним осигураним депозитом.

Игор Живковски, адвокат, мастер права, специјалиста за област пореског саветовања

Нацртом је предвиђено формирање регистра који данас не постоји, а који ће омогућити размену података између надлежних органа и институција.

Весна Филиповић, судија Првог основног суда у Београду и руководилац одељења судске праксе у грађанској материји

Само постојање различитих судских одлука у истом чињеничном и правном основу не представља дискриминаторски поступак, и тиме не даје ни основ за право на накнаду нематеријалне штете.

Драгана Станковић-Николић, дипл. правник и сертификовани предавач за обуку службеника за јавне набавке

Све што је у конкурсној документацији прописано као обавезан или додатни услов не може бити одређено као елемент критеријума за додатно рангирање понуда.

Борислав Ињац, виши царински инспектор с вишегодишњим искуством на пословима усаглашавања царинског пословања потребама пословне заједнице

Свака недоступност рачунарског система не води ка аутоматској примени резервног поступка јер сваку употребу овог поступка мора да одобри Национални хелп деск.

Бранислав Пејчић, начелник одељења за јавно-приватно партнерство и директне инвестиције у Министарству привреде

Јавни позив за подношење пријава за доделу средстава за директне инвестиције очекује се у другом кварталу ове године и биће објављен на сајту Министарства привреде и Агенције за страна улагања и промоцију извоза.

Филип Ковачевић, руководилац у пореско-правном одељењу консултантске куће *Deloitte* д.о.о., с вишегодишњим искуством у области пореског саветовања

Послови финансијског и оперативног лизинга имају различит законски, рачуноводствени и порески третман.

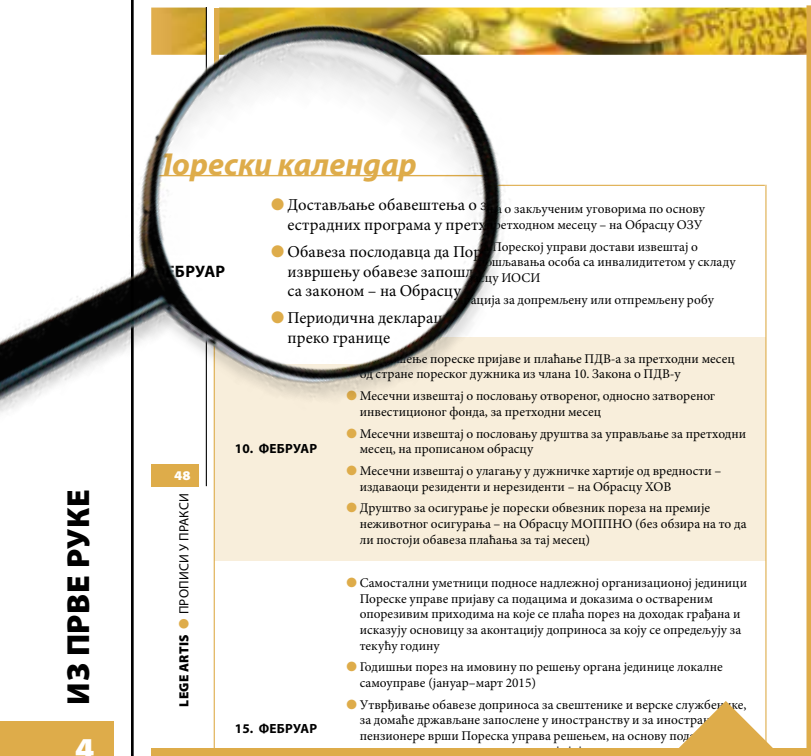
Бојана Амановић, самостални саветник у Одељењу за трговину Министарства спољне и унутрашње трговине и телекомуникација

Сва општа и посебна правила о опорезивању, прописана овим нацртом, сходно се примењују на интернет опорезивање.

ЗНАЧАЈНИ ПОДАЦИ И КОРИСНИ ПРАВНИ АКТИ

Порески календар

ФЕБРУАР

- Достављање обавештења о з[акљученим] уговорима по основу естрадних програма у претх[одном] месецу – на Обрасцу ОЗУ
- Обавеза послодавца да Пор[ској управи достави извештај о] извршењу обавезе запошљ[авања] особа са инвалидитетом у складу са законом – на Обрасцу [ОИСИ]
- Периодична декларац[ија за допремљену или отпремљену робу] преко границе

10. ФЕБРУАР

- [Подношење пореске пријаве и плаћање ПДВ-а за претходни месец] од стране пореског дужника из члана 10. Закона о ПДВ-у
- Месечни извештај о пословању отвореног, односно затвореног инвестиционог фонда, за претходни месец
- Месечни извештај о пословању друштва за управљање за претходни месец, на прописаном обрасцу
- Месечни извештај о улагању у дужничке хартије од вредности – издаваоци резиденти и нерезиденти – на Обрасцу ХОВ
- Друштво за осигурање је порески обвезник пореза на премије неживотног осигурања – на Обрасцу МОППНО (без обзира на то да ли постоји обавеза плаћања за тај месец)

15. ФЕБРУАР

- Самостални уметници подносе надлежној организационој јединици Пореске управе пријаву са подацима и доказима о оствареним опорезивим приходима на које се плаћа порез на доходак грађана и исказују основицу за аконтацију доприноса за коју се опредељују за текућу годину
- Годишњи порез на имовину по решењу органа јединице локалне самоуправе (јануар–март 2015)
- Утврђивање обавезе доприноса за свештенике и верске службенике, за домаће држављане запослене у иностранству и за иностране пензионере врши Пореска управа решењем, на основу пол[ја]

КАЛЕНДАРИ...
- **ПОРЕСКИХ ОБАВЕЗА**
- **ВАЖЕЊА ПРАВНИХ АКАТА**
- **ДОГАЂАЈА**

[Под]ци од зн[ача]а за рад [по]словних суб[је]та

Износи личних примања запослених

ВРСТА ИСПЛАТЕ	ПО ЗАКО[НУ]	ПОРЕСКИ ТРЕТМАН
1.		3.
Регрес за коришћење [го]дишњег одмора	Исплата по ов[ој] обавезна, у [скл]ду уговором општим ак[том] о раду [ко]д послодавца (члан 118. тач. 6) [Зак]она о раду, исплаћује [се] у висини 2 просечне [зар]ада у Србији према [по]следњем об[ја]вљеном податку републичког ор[га]на надлежног за статистику (**68.73[9]** – **137.478**)	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду
Отпр[емнина] одласка		Не опорезује се до износа двоструке месечне зараде по запосленом у Републици према последњем податку (**68.739 × 2 = 137.478** дин.)
Јубиларна награда	До висине утврђене актом послодавца	Неопорезиво до **18.060** динара годишње
Накнада трошкова превоза до посла и повратка са посла	До висине цене превозн[ог] у јавном саобраћају	Не опорезује се до висине превозне карте, односно до висине стварних [тро]шкова превоза, а [на]више до **3.612** дин.
Накнада за исхрану у току рада	Исплата по овом основу је обавезна, у висини утврђеној општим актом, односно уговором о раду код послодавца (члан 118. тач. 5) Закона о раду)	[Се] све пореске [ду]жан на зараду
Дневница за службено путовање у земљи	До висине прописане општим актом, односно уговором о раду код послодавца (члан 118. тач. 2) Закона о раду)	Неопо[резиво] до **2.168** [дин]ара по дневници
Дневница за	Најмање у висини утврђеној	Не опорезује се до износа

ПОСТАВИТЕ ПИТАЊЕ НАШЕМ АУТОРУ, НАСТОЈАЋЕМО ДА ОДГОВОРИМО НА СВАКО ОД ЊИХ

ДЕЈАН ГАВРИЛОВИЋ
председни[к] банкарских клијената „Ефектива"
[tr]ansije.platni.promet@legeartis.rs

основама. Банке „повлаче ручну" и крећу реверзибилни процес. Лагано крећу пад стандарда, долази до смањења личних прихода, фирме бележе мање профите или улазе у губитке, а самим тим **све је мање клијената који могу поднети терет високих камата**.

Поједине банке доносе одлуку – **нека терет кризе плате постојећи клијенти**! Тада долази до **активирања клаузула које су банке уговарале годинама уназад**, помало пророчки гледајући у будућност, или по принципу „за не дај боже". Те клаузуле су осмишљене на такав начин **да омогуће банци да у погодном тренутку могу да промене услове отплате постојећег кредита**, најчешће повећавањем уговорене камате. У време експанзије кредита, банкари су, оним малобројним клијентима који су уопште прочитали цео уговор до краја, саопштавали да је реч о клаузули која ће бити активирана само у случају „нуклеарне катастрофе".

Дакле, најчешћа формулација тог типа гласи: „клијент је сагласан да банка може изменити каматну стопу у складу с [тр]енутк[ом] [сни]жа камата на тржи[шту] неисплати[ће] вероватно виш[е] буду[ћих] ста[но]-банка дампи[ра]. Ипак, [ве]чи велики број [кл]ијената и „закључ[ује] кредита свој[им] уговорима кл[ау]зулу о могућности повећавања [ка]мате у складу с промена[ма] пословне политике. И само [у] складу с променама подразумева и нове пословне политике, одно[сно], те у отплати, са 3,9% [на] 4,9%. У пракси се често де[ша]ва да клијент чак ни прву [ра]плати по уговореној [ка]мати већ по тој увећаној, [ко]ја тек тада одлучи о по[вла]чењу кредита. Колико ће камате буде донета [ка]сније, толико дана након по[тпи]сивања уговора.

Повећавање [ка]мате најчешће **није било [мо]гућно потписивањем [но]вог анекса уговора [о кре]диту, већ клијент о томе [ће] бити обавештен** у виду писма упућеног на кућну адресу. Честа је била и одредба по којој се од клијента тражило да у случају да није сагласан с повећањем [ка]мате, о томе писаним путем да у року од 15 дана подигне кредит у некој другој банци, како би постојећу напустио због повећавања цене кредита. На то све треба додати [ка]мате, стојећој банци [ко]ја је прошао кроз одобрења кредита, [ко]ја подразумева и нове [по]шкове, па је велики број корисника већ на самом почетку [ка]ко такве замисли и одустајао. [Св]е то делује **као унапред и [ве]ома добро осмишљена стратегија банака**.

Први овакви потези банака крећу још 2006. године када су две банке, правдајући се некакавим повећавањем трошкова од стране Народне банке Србије (НБС), подигле камате на кредите у отплати. НБС брзо реагује, па тадашњи гувернер Радован Јелашић упозорава банке и прети им подношењем кривичних пријава. **Банке упозорење схватају озбиљно и камате убрзо враћају на почетни ниво**.

Следи је период затишја, а онда опет долази до „промена пословних политика банака". У периоду 2008–2009. године **неколико банака повећава камате на кредите у отплати, али овога пута изостаје**

ПОСЛЕДИЦЕ ПРИМЕНЕ М[СФИ] ЗА МСП

Увођењем МСФИ за МСП и доношењ[ем] [Оквира] и Контног оквира, рачуновође не само што морају да практично савладају ос[ам] прописаних правила већ доношење нових правила изискује и знатне материјалн[е] [ин]вестиције. Први и најзначајнији трошак представља [ка]да се безмало понавља из године у годину измена рачуноводствених софтвера, [а] рачуновође користе приликом израде изузбог честе измене форми и стандарда[ра] [ко]ристе неопходне литературе, обуке, као вештаја. Овде би, такође, требало ув[ест]и прописи задржали су преобимне захтеи ангажовање потребних саветника.

И поред усклађивања са МСФИ [за] [ста]ња који прописују нови подзаконски [ак]ти 50 по правилнику из 2013. године. Бифинансијског извештавања. [Ов]их аката имао 34 позиције, сада ће бити прописи састоји се од 137 по[зи]ција. [Из]вештај о осталом резултату који се [са]стоји се од 23 позиције.

[Ко]нус успеха који је до[ве]ли се д[о] [ко]је рачуновођама олакша финансијск[о] [ре]д[ст]ва, кроз [ко]је је циљ европски [ин]вестиционо се отежава стварањем додатних обавеза у односу на постојеће. При том, [ни]је предвиђају 30 позиција код састављања биланса стања и 33 позиције када је реч [о] [ус]пеха.

Поред увођења нових ставки, нова подзаконска акта у[во]де позиција постојећих позиција. Тако, на пример, позиција губитка изнад ви[ше] из биланса стања је из активе, где се традиционално налазила, премештена у [ка]питалу, чиме је, по мишљењу у овом тренутку о економској оправданости овакве измене, она довод[и] до [ве]ћег броја код коришћења биланса од самих корисника који услед ових и сличних промен[а] [ће] морати да се додатно обуче како би на правилан начин тумачили финансијске извешт[аје].

Да би одговорили горе наведеној обавези да саставе упоредне приказе фина[нсијских] извештаја по МСФИ за МСП, **рачуновође ће морати да за 2013. годину практичн[о] [ис]тављају нове извештаје како би постигли пуну усклађеност са МСФИ за МСП.** Ранији контни оквир се примењивао од почетка 2014. године, а Контни оквир од краја децембра 2014. године, па та промена контних оквира представља додатно оптерећење за правна лица која састављају периодичне финансијске извештаје за 2014. годину. Наиме, како се нови обрасци финансијског извештавања примењују тек од краја 2014. године, наведена правна лица ће морати да састављају пословне књиге по више контних оквира за исти временски период.

[Ре]дни извештаји који се састављају у вези са спајањем и припајањем правних лица, [по]дела и ликвидације, морају да буду предмет пописа и књижења због доношења

АУТОРСКИ ТЕКСТОВИ СА ОБИЉЕМ КОРИСНИХ ПРИМЕРА И СТРУЧНИХ ТУМАЧЕЊА

ВЛАДАН МИРКОВИЋ
главни и одговорни уредник
vladan.mirkovic@ingpro.rs

LEGEARTIS ИНГ-ПРО
ПРОПИСИ У ПРАКСИ

ISSN 2406-1085

Година III, број 31
АПРИЛ 2015.

Оснивач и издавач:
ИНГ-ПРО
Издавачко-графичко д.о.о.
Београд, Веле Нигринове 16а

За оснивача и издавача:
Горан Грчић
Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник:
Владан Мирковић

Сарадници:
Биљана Антић
Бојана Амановић
Борислав Ињац
Бранислав Пејчић
Весна Филиповић
Драгана Марчетић
Драгана Станковић-Николић
Игор Живковски
Милош Кузман
Филип Ковачевић

Уредник рубрика *Календар важења правних аката/Порески календар*:
Ана Фулетин

Лектор/коректор:
Радмила Савић

Организатор издања:
Оливера Бошковић

Дизајн и обликовање часописа:
Маја Кесер

Штампа:
Digital art, Београд

Редакција:
Веле Нигринове 16а
11000 Београд
тел: +381 11 2836 820
факс: +381 11 2836 474
е-пошта: redakcija@legeartis.rs

Часопис излази једанпут месечно (10 бројева и 1 двоброј у оквиру годишње претплате). Текстови достављени за објављивање се не враћају. Сви текстови који се објављују у Часопису подлежу редакцијско-техничкој обради, у складу са одговарајућим стандардима Часописа.

Законски и подзаконски прописи непрестано се мењају, надопуњују, усавршавају и усклађују, не би ли што боље одразили све могуће специфичности савременог живота и пословања. Руководећи се слоганом *Пройиси у йракси*, часопис *Lege Artis* већ три године заредом, настоји да испрати све ове промене, али и да вам олакша тумачење и спровођење често врло сложене законске регулативе, која изазива бројне недоумице у примени.

И у овом априлском броју, без разлике, говоримо о нацртима два закона: Закона о оглашавању (стр. 22), који би требало да унапреди пословни амбијент и створи услове за поштену конкурентску борбу између учесника на тржишту, а самим тим и за бољу позицију потрошача, и Закона о привременим ограничењима права (стр. 28), потпуно новог закона, чији је циљ стварање институционалних и инфраструктурних предуслова за већу транспарентност и правну извесност у привредном систему, у борби против криминалних и преварних радњи путем заштите права и интереса трећих страна у пословном сектору.

Од осталих тема у овом броју посебну пажњу скрећемо на нови Посебни колективни уговор за запослене у просвети, као и на измене и допуне у Закону о јавним набавкама у примени преференцијалних мера за домаће понуђаче који нуде услуге или радове, односно за понуђаче који нуде добра домаћег порекла.

Из перспективе Закона о порезу на додату вредност проучићемо финансијски и оперативни лизинг, а у домену финансија говорићемо о последицама стечаја банака на кориснике банкарских услуга.

Најчитанија рубрика нашег часописа, а то су, свакако, судски поступци, и у овом броју има свој уобичајени прилог. За ово издање то је анализа забране дискриминације кроз најновију судску праксу.

На правом сте колосеку,
уз LEGEARTIS!

Будимо на вези

Часопис *Lege Artis* отворен је за сва ваша питања, мишљења, конструктивне предлоге, похвале и покуде. Можете их упутити ауторима текстова или на е-адресу редакције часописа **redakcija@legeartis.rs**

Пратите нас:
- **www.legeartis.rs**
- **www.propisi.net**
- **www.ingpro.rs**
- **www.facebook.com/IngProLegeArtis**

У овом броју...

СУДСКИ ПОСТУПЦИ

8 Забрана дискриминације у најновијој судској пракси

ФИНАНСИЈСКЕ ИНСТИТУЦИЈЕ И ПЛАТНИ ПРОМЕТ

16 Последице стечаја банака на кориснике банкарских услуга

ТРГОВИНА

22 Нацрт закона о оглашавању

КОМПАНИЈСКО ПРАВО

28 Коментар Нацрта закона о привременим ограничењима права

ОБРАЗОВАЊЕ

36 Шта доноси нови Посебни колективни уговор за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика?

ПОРЕЗИ И АКЦИЗЕ

48 Разлике у третману финансијског и оперативног лизинга из перспективе Закона о порезу на додату вредност

БУЏЕТИ И ЈАВНЕ НАБАВКЕ

58 Услови и критеријуми у поступцима јавних набавки, као и новине у примени преференцијалних мера за домаће понуђаче који нуде услуге или радове, односно за понуђаче који нуде добра домаћег порекла

ЦАРИНЕ

64 *Шта то мучи...* учеснике у царинском поступку?

ДРЖАВА И ДРУШТВО

72 Нови циклус подстицаја инвестицијама у Србији

ПОРТАЛ ЧИТАЛАЦА

82 Имате питање? Имамо одговор!

ТАБЕЛЕ И УЗОРЦИ

84 Подаци од значаја за рад пословних субјеката

Корисни правни акти

88 Решење о обустављању поступка због повреде радне обавезе или непоштовања радне дисциплине
90 Уговор о изради техничке документације
93 Пријава повреде радне обавезе или непоштовања радне дисциплине
96 Уговор о вршењу стручног надзора
99 Уговор о контроли робе

РУБРИКЕ

3 Међу ауторима у овом броју...
4 Из прве руке
5 Уводна реч
35 Календар важења правних аката
55 Календар догађаја...
56 Порески календар

Забрана дискриминације у најновијој судској пракси

Када одлучује по захтевима за накнаду штете због дискриминације, суд треба да усмери извођење доказа на утврђивање релевантних околности које се односе на то да ли је тужилац дискриминисан у заштити својих права пред судовима и органима јавне власти. У овом тексту доносимо неколико примера из новије судске праксе који се односе на ову проблематику, а нарочито су корисни у погледу разликовања дискриминације од других случајева неједнаког поступања државних органа, у првом реду судова

Појам „дискриминације" дефинисан је одредбама **Закона о забрани дискриминације** („Сл. гласник РС", бр. 22/09), па се тако у члану 2. ст. 1 тач. 1) овог закона наводи да је „дискриминација" и „дискриминаторно поступање" свако неоправдано прављење разлике или неједнако поступање, односно пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства) у односу на лица или групе, као и чланове њихових породица, или њима блиских лица, на отворен или прикривен начин, а које се заснива на раси, боји коже, прецима, држављанству, националној припадности или етничком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији, рођењу, имовном стању, генетским особеностима, здравственом стању, инвалидитету, брачном и породичном статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним, односно претпостављеним личним својствима.

Законом о забрани дискриминације уређују се **општа забрана дискриминације, облици и случајеви дискриминације, као и поступци заштите од дискриминације**.

Поред Закона о забрани дискриминације, у поступку правне заштите од дискриминације примењују се и други национални и међународни прописи.

Чланом 14. **Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода** (забрана дискриминације) прописано је да се уживање права и слобода предвиђених у овој Конвенцији обезбеђује без дискриминације по било ком основу, као што су пол, раса, боја коже, језик, вероисповест, политичко или друго мишљење, национално или социјално порекло, веза с неком националном мањином, имовно стање, рођење или други статус.

Чланом 1. **Протокола број 12**, уз Конвенцију о заштити људских права и основних слобода, прописана је општа забрана дискриминације у остваривању сваког права које предвиђа закон, тако што је ст. 1. прописано да ће се свако право које закон предвиђа остваривати без дискриминације по било ком основу, као на пример: полу, раси, боји коже, вероисповести, политичком и другом уверењу, националном или друштвеном пореклу, повезаности с националном мањином, имовини, рођењу или другом статусу, а у ст. 2. прописује се да јавне власти неће ни према коме вршити дискриминацију по основама као што су они поменути у ст. 1.

Чланом 21. **Устава Републике Србије** („Сл. гласник РС", бр. 98/06) прописано је

ни Закључак Владе не захтевају да ратни војни резервисти пруже доказе о имовном стању или социјалној угрожености, то је било неопходно да нижестепени судови утврде на који начин и под којим условима су вршене исплате ратним војним резервистима с територија седам наведених општина, да би се могло оценити да ли би исплата дневница била извршена и тужиоцу да је имао пребивалиште на територији ових општина.

(Пресуда Првог основног суда у Београду од 14. 4. 2011, Пресуда Вишег суда у Београду од 12. 6. 2013. и Решење Врховног касационог суда у Београду од 12. 6. 2014)

#7 Објављивање информације и дискриминација

Првостепеном пресудом одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца „Геј стрејт алијансе" којим је тражено да се утврди да је тужени, дневни лист „Прес", објављивањем текста у штампаном и интернет издању којим је пренео увредљиве изјаве једног од учесника „ријалити" шоу програма упућених на рачун хомосексуалаца, поступио дискриминаторски и извршио тешки облик дискриминације, те да се забрани туженом да се и даље понаша дискриминаторски, као и да у штампаном и интернет издању без накнаде објави пресуду којом се утврђује дискриминација. Исту пресуду потврдио је и другостепени суд.

Судови су стали на становиште да је тужени дневни лист објављивањем ове информације, односно става учесника, која је била доступна свим грађанима који су гледали поменуту емисију – верно и потпуно пренео туђу информацију, идеју и мишљење, што је дужност туженог као јавног гласила. Тужени нигде није изнео сопствену тврдњу поводом тога, нити се придружио ставу и тврдњи једног од учесника „ријалитија", нити је својим коментаром и редакцијском опремом поступао дискриминаторски, а приликом објављивања спорног текста није постојала намера дискриминаторског понашања, па не може бити одговоран у ситуацији када је верно пренео став одређеног лица о одређеној ситуацији, јер би у том случају медији имали функцију да спречавају објављивање нечијих тврдњи, ставова, због чега би јавна гласила у том случају имала улогу цензора и не би одговорили захтеву јавности, те се тиме не би задовољили интереси јавности којој је то саопштење упућено.

(Пресуда Првог основног суда у Београду од 23. 11. 2011. и Пресуда Апелационог суда у Београду од 20. 11. 2014)

#8 Кривични поступак и дискриминација

Тужиоци су навели да су од органа тужене Републике Србије дискриминисани због свог својства оптужености, с обзиром на то да се против њих води кривични поступак, и то на тај начин што нису предузете процесне радње у кривичном поступку које су иницирали подношењем оптужног предлога против заменика јавног тужиоца Вишег јавног тужилаштва у Београду и државног секретара Министарства правде и да су на тај начин повређена њихова људска права.

Првостепени и другостепени суд стали су на становиште да тужена није дискриминаторски поступала према тужиоцима због њихових личних својстава, нити да је тужена неједнако поступала и правила разлику према овде тужиоцима поступајући неадекватно по њиховом оптужном предлогу, односно не поступајући по њему, с обзиром на то да је према утврђеном чињеничном стању оптужни предлог од стране поступајућег судије враћен тужиоцима на допуну и уређење, да је након тога донета одлука којом је према наводима тужилаца оптужни предлог одбијен, а поступак се налази у фази жалбеног поступка, па ће правилност одлуке суда бити предмет оцене непосредно вишег суда. У конкретном случају нема одговорности тужене за штету због дискриминације у смислу члана 43. ст. 1. тач. 4) Закона о забрани дискриминације, али ни одговорности по основу члана 172. ст. 1. ЗОО, због незаконитог рада државног органа.

(Пресуда Првог основног суда у Београду од 24. 1. 2012. и Пресуда Апелационог суда у Београду од 29. 5. 2013)

Последице стечаја банака на кориснике банкарских услуга

У јавности се све чешће могу чути приче да Народна банка Србије у сваком тренутку појединим банкама може одузети дозволу за рад, те овај текст првенствено служи у информативне сврхе како би се корисници банкарских услуга унапред обавестили о својим правима и обавезама уколико до таквог развоја догађаја и дође

Пословање банака се на сликовит начин може објаснити кроз поједностављен приказ финансирања банака и пласмана прикупљених средстава. Депозити које корисници банкарских услуга имају код банака служе за улагања из којих банке обезбеђују свој профит. Ти депозити се обезбеђују на различите начине, а најчешће потичу од самих грађана који у банкама имају отворене рачуне (текуће, штедне и сл.), као и од предузетника и правних лица, за чије је пословање неопходно отварање рачуна у пословним банкама. Улагања ових средстава у банкарске операције разноврсна су и зависе како од пословне политике саме банке, тако и од тренутне ситуације на тржишту капитала.

Све док су обезбеђени ликвидност прилива и повраћај уложених средстава банке који обезбеђује профит, пословање банака се одвија у складу с теоријским концептом. Колико ће бити успешан повраћај уложених средстава саме банке зависиће, наравно, и од исправних одлука њених органа управљања. И све док је биланс банке такав да она може уредно да измирује своје обавезе, не постоји бојазан да ће се банка наћи у ситуацији да обустави своје пословање.

Закон о стечају и ликвидацији банака и друштава за осигурање („Сл. гласник РС”, бр. 61/2005, 116/2008 и 91/2010, у даљем тексту: Закон о стечају банака) последњи пут је мењан 2010. године. Тек је, међутим, у последњих неколико година доживео своју пуну примену, а то се десило покретањем стечајног поступка над неколико српских банака, конкретно, Агробанке ад Београд, Привредне Банке ад Београд, да би се завршило са одласком у стечај Универзал банке ад Београд. И у случају стечаја и ликвидације банци се одузима дозвола за рад у складу са Законом о банкама („Сл. гласник РС”, бр. 107/2005, 91/2010 и 14/2015, у даљем тексту: Закон о банкама), с том разликом што у случају стечаја банка не поседује довољно средстава за намирења својих обавеза, док код ликвидације повериоци банке могу да рачунају на намирење својих потраживања.

У тексту који следи нећемо се детаљно бавити разлозима који доводе до стечаја или ликвидације појединачних банака, ни случајевима реструктурирања банке, нити другим мерама које доприносе стабилности финансијског система. Пажња ће бити усмерена ка клијентима банке који, након што се банци одузме дозвола за рад, могу доспети у ситуацију да остану без својих уложених средстава.

Посебно је значајан тренутак писања овог текста, имајући у виду да ће почетком априла ове године **почети с применом нови Закон о осигурању депозита** који се директно бави овом темом.

Основни појмови обавезног осигурања депозита

За потребе лакшег разумевања, банкарске депозите можемо поделити на осигуране и неосигуране. Осигурани су они депозити за које се сама држава обавезала да ће их исплатити

МИШЉЕЊЕ АУТОРА

Како су предузетници који се паушално опорезују физичка лица, мишљења смо да се Закон о осигурању депозита и на њих примењује, посебно имајући у виду наведену дефиницију осигураног депозита, те да су они за потребе овог закона сврстани у категорију физичких лица. Овај став би требало проверити с Народном банком Србије или самом Агенцијом за осигурање депозита, јер се у пракси може десити да ове институције заузму супротан став.

стечајног поступка, **питање је колико фонд заиста има средстава на свом рачуну**, мада средства константно обнављају пословне банке редовним уплатама премија, а ту су и уплате ванредних премија које Агенција за осигурање депозита може захтевати.

Према подацима Агенције за осигурање депозита, укупни депозити физичких лица, предузетника, микро, малих и средњих правних лица који се укључују у систем осигурања депозита на дан 30. септембра 2014. године износили су 1.485,45 милијарди динара (12,50 милијарди евра). У овој структури депозита највеће учешће су имали краткорочни депозити и депозити по виђењу на које се односи 85,02% укупних депозита, док су у валутној структури депозита највеће учешће имали девизни депозити на које се односи 78,17% укупних депозита. Напомињемо да су девизни депозити физичких лица чинили већину, тј. 90,79% укупних депозита физичких лица.

Када је у питању измирење обавеза пословних банака према фонду за осигурање депозита, по подацима Агенције за осигурање депозита на основу стања осигураних депозита физичких лица, предузетника, микро, малих и средњих правних лица код банака у периоду јул, август, септембар 2014. године, прерачунато је да је по средњем курсу Народне банке Србије на дан 30. септембар 2014. године, укупна премија за четврти квартал 2014. године износила 1.474,10 милиона динара или 12,40 милиона евра. Агенција за осигурање депозита је, такође, извршила обрачун и наплату ванредне премије осигурања депозита физичких лица, предузетника, микро, малих и средњих правних лица. Прерачунато по средњем курсу Народне банке Србије на дан 30. септембар 2014. године, укупна ванредност премија за четврти квартал 2014. године износила је 737,05 милиона динара или 6,20 милиона евра.

Из наведених података јасно се може закључити да **средства која се налазе у фонду за осигурање депозита нису ни изблиза довољна да подмире депоненте у случају да се неколико пословних банака у истом тренутку нађу у поступку стечаја или ликвидације**. С друге стране, претпоставља се да до такве ситуације неће ни доћи у будућности, делом због тога што се последице светске финансијске кризе полако стабилизују, а делом и због тога што пословне банке, поучене поступцима Народне банке Србије и отварања стечајних поступака над неколико пословних банака, својим будућим пословним одлукама не би требало да дозволе да се и саме нађу у таквој ситуацији.

Материја изнета у овом тексту требало би да помогне да се депоненти упознају са својим правима и обавезама у вези с депозитом који депонују код пословних банака. Истовремено, сами депоненти не могу учинити много тога како би спречили наступање ситуације у којој им један део средстава који су дали банкама практично остаје трајно заробљен у случају стечаја банке. Алтернатива је осигурање депозита изнад нивоа који гарантује Агенција за осигурање депозита, што на српском банкарском тржишту није распрострањено.

Остаје нада да ће отварање стечаја над пословним банкама у Републици Србији представљати пре изузетак него правило, те да депоненти у будућности неће морати да посвећују посебну пажњу овим питањима.

Нацрт закона о оглашавању

Основни циљ доношења новог закона о оглашавању јесте унапређење пословног амбијента и стварање услова за поштену конкурентску борбу између учесника на тржишту, а самим тим и за бољу позицију потрошача. Његов нацрт представља корак напред у целовитом уређењу ове области, поштујући захтеве које намећу пракса и обавеза хармонизације с прописима Европске уније у овој области

Изразито динамичан индустријски развој од почетка двадесетог века до данас донео је бројне промене, узрокујући све интензивнији пораст обима производње. Технике и технологије за производњу одређених добара лако су доступне, а у мноштву различитих производа отежане су могућности да се потрошачима понуди нешто иновативно. Осим тога, интернационализација и глобализација пословања утичу на стварање „светског потрошача", што додатно повећава конкуренцију у производима на појединачним тржиштима.

Велика концентрација на страни понуде ствара константан притисак да се нешто прода, док је с друге стране потражња ограничена. Притисак борбе за тржишно учешће намеће сталну борбу за придобијање нових потрошача, али и настојање да се у тој борби елиминише конкуренција. На тржишту је све више стандардизованих производа, сами производи се лако и брзо опонашају, цене су транспарентне и брзо се прате. За брзу и сталну конкурентску борбу преостаје још једино ефикасан систем комуницирања.

Значај комуницирања привредних субјеката с окружењем у тржишним економијама достигао је такав ниво да се комуницирање сматра кључним фактором ефикасног функционисања предузећа. Ово се није десило случајно, а ни тренутно, већ је резултат укупног економског и друштвеног развоја. Ако потенцијални купац није информисан о постојању производа и његовим карактеристикама, тада тешко може доћи до сусрета понуде и тражње. Производити добар производ, уз прихватљиву цену и добар систем дистрибуције, само по себи није довољно за остварење жељеног тржишног успеха. Неопходан услов је и ефикасна комуникација с тржиштем. Знање, односно обавештеност купца, полазна су претпоставка у моделима одлучивања о куповини. Комуникациони или промоциони микс, на специфичан начин, комуницирањем трговца с потрошачима, упознаје потрошача с производом и његовим одликама, условима куповине и мотивише их на куповину. И управо на тај начин **комуницирање омогућава процес размене, али и доприноси вредности производа у очима потрошача**.

Велики притисак за повећање продаје, с једне стране, и велика конкуренција и ограничена тражња, с друге, непрестано намећу **потребу за новим начинима привлачења пажње потрошача**. У таквим условима за све тржишне субјекте неопходно је дефинисати правила како би се тиме обезбедила поштена тржишна утакмица.

У нашем правном систему тренутно је на снази Закон о оглашавању („Сл. гласник РС", бр. 79/2005). Досадашњи Закон је представљао први корак у уређивању ове области, међутим, динамичан развој начина и облика комуницирања привредних субјеката са окружењем и потреба за даљом хармонизацијом с прописима Европске уније, у складу са споразумом о Стабилизацији и придруживању, а пре свега имплементација решења директива 2006/114/ЕЗ о обмањујућем и упоредном оглашавању, директиве 2010/13/ЕЗ о услугама аудио-визуелних медија и

ЕЛЕКТРОНСКЕ ЦИГАРЕТЕ

Новину представља и уређивање тзв. електронских цигарета, односно других производа који по својој функцији подражавају или замењују цигарете и друге дуванске производе, на које се сходно примењују правила о оглашавању дуванских производа.

оног намењеног спорту или лову.

Неки производи, као што су адвокатске услуге, финансијске услуге и лекови и медицинска средства регулисани су посебним прописима, па их у Нацрту није било потребно посебно наводити.

Четвртим делом Нацрта регулише се директно оглашавање. Директно оглашавање је другачији облик тржишног комуницирања с потрошачима. Оглашивач се обраћа тачно одређеним циљним сегментима потрошача, путем директног комуницирања с потрошачима. Порука је усмерена на тачно идентификовану особу или домаћинство, а не на општи аудиторијум као код масовног комуницирања. На раст овог облика тржишног комуницирања утицале су друштвене и технолошке промене и данас постоји велики број медија који омогућавају раст директног оглашавања.

Нацртом је предвиђено да је допуштено упутити огласну поруку појединачно одређеном лицу само уколико оно није јасно изразило своје противљење (такозвана *opt-out* клаузула). То значи да је одговарајућа ознака на поштанском сандучету у пракси довољна за одговорност оглашивача и преносиоца.

Слање ненаручене робе и директно обраћање на улици, осим уколико је лице јасно изразило вољу за таквим обраћањем, није дозвољено.

Регулисање директног оглашавања представља шири елемент заштите потрошача. Законом о заштити потрошача („Сл. гласник РС", бр. 62/2014), члановима 38, 39. и 40, дефинисана су ограничења употребе појединих средстава комуникације на даљину (непосредно оглашавање, слање ненаручених пошиљки и оглашавање средствима комуникације на даљину).

Пети део Нацрта односи се на регулисање спонзорства. Реч је о пословном односу између спонзора, с једне стране, који обезбеђује средства, а заузврат од спонзорисаног лица, с друге стране, добија услуге које може да искористи као комерцијалну предност.

Спонзорство мора бити јасно означено и не сме да доводи у заблуду примаоца огласне поруке у погледу идентитета спонзора, спонзорисаног лица или активности, делатности спонзора, својстава њихових производа, њиховог утицаја и потенцијалних опасности по здравље.

Ради заштите интегритета спонзорисаног лица, није дозвољено да спонзор ограничава креативну слободу спонзорисаног лица, односно да утиче на садржај спонзорисане активности, уметничког, спортског или културног садржаја спонзорисане активности. Истовремено, предвиђена је заштита пословног угледа, имена, робног жига спонзора, од повреда које може да учини спонзорисано лице.

Прописана су и посебна правила за спонзорисање од стране произвођача алкохолних пића и дуванских производа, која су усклађена са одговарајућим посебним правилима о оглашавању наведених производа.

Чланом 5. Директиве 2003/33/ЕЗ о усклађивању закона, уредби и других прописа држава чланица о оглашавању и спонзорисању дуванских производа дефинисано је следеће:

1) забрањено је спонзорисање дешавања или активности који укључују државе чланице или се одвијају у њима или имају другачији прекогранични утицај;

2) забрањује се било какво дистрибуирање дуванских производа у контексту спонзорисања дешавања с циљем директног или индиректног ефекта промовисања дуванских производа.

Последњим члановима Нацрта дефинисани су правна заштита и надзор.

Коментар Нацрта закона о привременим ограничењима права

Циљ доношења закона о тзв. дисквалификованим лицима огледа се у стварању институционалних и инфраструктурних предуслова за већу транспарентност и правну извесност у привредном систему, борби против криминалних и преварних радњи путем заштите права и интереса трећих страна у пословном сектору, као и у спречавању ширења „зачараног круга" дужничко-поверилачких односа. Ипак, већ у самом нацрту указује се на бројне мањкавости нових законских решења

Министарство привреде Републике Србије, у сарадњи са Агенцијом за привредне регистре (у даљем тексту: АПР), Привредном комором Србије, Регионалном привредном комором Нови Сад и Регионалном привредном комором Ниш, покренуло је 28. новембра 2014. године јавну расправу о Нацрту закона о привременим ограничењима права (у даљем тексту: Нацрт), који има за циљ **стварање предуслова за повећање транспарентности и правне извесности у привредном систему**. Јавна расправа завршена је 17. децембра 2014. године и сада је питање тренутка када ће Нацрт прерасти у Предлог закона, након чега ће ући у скупштинску процедуру и бити усвојен.

Нацртом се **утврђују основи за привремено ограничење права обављања привредних и других делатности лицима која злоупотребљавају право оснивања предузећа**, региструју нови бизнис, **при чему актуелну компанију остављају у проблемима, оснивају нову и на њу преносе пословање**.

Циљ је стварање институционалних и инфраструктурних предуслова за већу транспарентност и правну извесност у привредном систему, борба против криминалних и преварних радњи путем заштите права и интереса трећих страна у пословном сектору, као и спречавање ширења „зачараног круга" дужничко-поверилачких односа.

Истовремено, намера је отклањање проблема који постоје у досадашњој пракси, али и превентивно деловање на привредне субјекте да извршавају обавезе на време, јер ће привремено ограничење права узроковати њихов лошији рејтинг.

Нацртом је предвиђено **формирање регистра који данас не постоји, а који ће омогућити размену података између надлежних органа и институција**.

Ово ће уједно бити 19. по реду регистар који води АПР. На основу података из тог регистра, АПР ће бити у могућности да на ефикасан начин провери податке о физичким и правним лицима која поднесу захтев за оснивање новог привредног субјекта и да одбије регистрацију уколико су лица уписана у тај регистар.

Израду новог законског решења и формирање регистра помогла је Влада Краљевине Норвешке кроз пројекат „Успостављање и имплементација регистра дисквалификованих лица", како се колоквијално називају лица с привременим

Правне последице привременог ограничења права неопходно је додатно прецизирати.

казном затвора од три месеца до пет година", треба регулисати одговорност за унос нетачних података у ситуацији када није постојала преварна намера, односно **прописати одговарајућа решења како би се могућност грешке свела на минимум**. Ово истичемо имајући у виду аутоматизован процес уписа, јавност регистра и тежину правних последица које наступају применом одредаба предвиђених Нацртом.

Подзаконски прописи биће донети у року од шест месеци од дана ступања на снагу Закона. Имајући у виду да би без благовременог доношења наведених подзаконских аката било онемогућено потпуно и одговарајуће спровођење Закона, указујемо да је неопходно **да они буду припремљени и донети у краћем року од оног који је предвиђен Нацртом**.

Подаци АПР-а показују да од око 335.000 регистрованих привредних субјеката у Србији, њих око 15% или 20.000 има проблема с пословањем, а да је од око 14.000 обрисаних привредних друштава само 500 изјавило жалбу, што указује да је 97% оних који су обрисани рачунало на то.

Ипак, напомињемо да треба имати у виду **околности у којима привредници послују**. Успешно пословање не зависи само од добре воље, способности и пословног морала власника. Ефикасност пословања много је комплексније. **Услови на тржишту су пресуднији за успешно пословање од способности појединца**. У ситуацији где постоји изузетно мала тражња на тржишту, а огромна пореска и парафискална захватања, највише каматне стопе у Европи, неефикасно правосуђе које је матрица ефикасног пословања, те (врло често) нестручни стечајни управници, чини се да је **највећи генератор неликвидности привреде држава**. Када би она одмеравала своја захватања према могућности привреде и ефикасно спроводила законе, било би много мање стечајева. У том смислу, требало би **строже обавезати државу, јавна предузећа и фирме у реструктурирању да редовно измирују своје обавезе према привредницима**.

Уместо закључка

Став аутора овог текста је да **сва питања која се односе на основе привременог ограничења права треба да буду предмет евентуалних измена Закона о привредним друштвима, а не новог закона**.

Ипак, неспорно је да је остваривање циљева прокламованих Нацртом веома значајно за читав привредни систем. Имајући у виду, међутим, мањкавости предложених решења, поставља се питање да ли ће и у којој мери ти циљеви бити и остварени. Између осталог, у ситуацији када су одређеном лицу по неком од предвиђених основа привремено ограничена права, према предложеном решењу, могуће је да та права у његовом интересу стичу и врше с њим повезана лица. На овај начин, **коришћењем правних празнина, могу се избећи жељени ефекти Нацрта**. Такође, Нацртом није предвиђена ни прекршајна одговорност за повреде појединих његових одредаба.

На крају, напомињемо да би евентуално отклањање истакнутих недостатака Нацрта и поменутих ризика корупције (без обзира на то да ли ће до тога доћи већ у самом Предлогу закона, или ће исто бити учињено кроз скупштинску процедуру усвајањем амандмана), значајно допринело квалитету предложених законских решења и адекватнијем уређењу ове области.

Календар важења правних аката

У овој рубрици доносимо преглед прописа који током овог месеца престају да важе (у целости или у делу), односно који одложено ступају на снагу и/или се одложено примењују у целости или у делу:

- Правилник о дозволама и центрима за обуку пилота авиона, објављен у „Сл. гласнику РС”, бр. 30/2008 и 2/2011

– престао да важи 11. априла 2013. године осим одредбе JAR-FCL 1.017 Прилога 1. и одредбе члана 14. Прилога 2, које престају да важе 8. априла 2015. године

- Правилник о дозволама и центрима за обуку пилота хеликоптера, објављен у „Сл. гласнику РС”, бр. 101/2008 од 4. 11. 2008. године

– престао да важи 11. априла 2013. године осим одредбе JAR-FCL 2.017, која престаје да важи 8. априла 2015. године

- Правилник о утврђивању здравствене способности летачког особља у цивилном ваздухопловству, објављен у „Сл. гласнику РС”, бр. 101/2008 од 4. 11. 2008. године

– престао да важи 11. априла 2013. године, осим одредаба које се односе на здравствену способност кабинског особља које су престале да важе 8. априла 2014. године и одредаба које се односе на здравствену способност пилота ултралаког авиона, пилота змаја, пилота параглајдера и падобранаца, које престају да важе дана 8. априла 2015. године

- Правилник о дозволама летачког особља, објављен у „Сл. гласнику РС”, бр. 30/2005 од 5. 4. 2005. године

– престаје да важи 8. априла 2015. године, осим одредаба које се односе на навигатора летача

- Правилник о условима које мора да испуњава центар за обуку летачког особља, објављен у „Сл. гласнику РС”, бр. 37/2005 од 26. 4. 2005. године

– престаје да важи 8. априла 2015. године, осим одредаба које се односе на навигатора летача

- Закон о потврђивању Европске конвенције о заштити аудиовизуелног наслеђа, објављен у „Сл. гласнику РС – Међународни уговори”, бр. 17/2014 од 9. 12. 2014. године

– Конвенција ступа на снагу 1. маја 2015. године

Шта доноси нови Посебни колективни уговор за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика?

У овом тексту посебно ћемо се осврнути на нова решења, односно на најбитније одредбе Посебног колективног уговора, којима су, у односу на раније важећи Посебан колективни уговор, другачије дефинисана и утврђена права, обавезе и одговорности из рада и по основу рада запослених у установама

На основу члана 246. ст. 1. Закона о раду („Сл. гласник РС”, бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013 и 75/2014), репрезентативни синдикати: Синдикат образовања Србије и Грански синдикат просветних радника Србије „Независност” и Влада Републике Србије, закључили су Посебан колективни уговор за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Сл. гласник РС”, бр. 21/2015, у даљем тексту: **ПКУ**).

ПКУ је **ступио на снагу 5. марта 2015. године** и закључен је на период од три године у складу са чланом 263. Закона о раду, односно важи до 5. марта 2018. године, ако се учесници колективног уговора, најкасније 30 дана пре истека рока његовог важења, другачије не споразумеју.

ПКУ-ом се уређују права, обавезе и одговорности из рада и по основу рада запослених у основним и средњим школама и домовима ученика којима се средства за плате обезбеђују у буџету Републике Србије, уређује се поступак измена и допуна ПКУ-а, као и међусобни односи учесника ПКУ.

У односу на Посебан колективни уговор за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Сл. гласник РС”, бр. 12/2009, 67/2011 и 1/2012 – споразум од 11. 1. 2012, у даљем тексту: **Раније важећи ПКУ**), који је престао да важи 12. јануара 2015. године, ПКУ својим одредбама уноси извесне новине за запослене у основним школама, средњим школама и домовима ученика (у даљем тексту: запослени), односно омогућава већа права од оних која проистичу из Закона о раду.

ПКУ се непосредно примењује у свим основним и средњим школама и домовима ученика (у даљем тексту: установе).

У смислу ПКУ-а, установе су за запослене послодавац.

У овом тексту посебно ћемо се осврнути на нова решења, односно на најбитније одредбе ПКУ-а, којима су, у односу на Раније важећи ПКУ, другачије дефинисана и утврђена права, обавезе и одговорности из рада и по основу рада запослених у установама.

1. ЗАСНИВАЊЕ РАДНОГ ОДНОСА

Одредбе ПКУ-а које уређују заснивање радног односа у установама, а које се односе на преузимање запослених, претрпеле су измене (чл. 5. и 6).

Одредбама члана 5. ст. 1. ПКУ-а утврђено је да листе запослених које директори основних и средњих школа достављају школској управи пре почетка школске године, а најкасније до 15. августа у текућој школској години, сада садрже обавештење:

чланова ПКУ-а (чл. 50–61), на исти начин као и одредбама Раније важећег ПКУ-а, дефинисане су обавезе послодавца према репрезентативним синдикатима (синдикална чланарина, обезбеђивање техничко-просторних услова за рад репрезентативног синдиката, приступ неопходним подацима и информацијама…). Истовремено су утврђена и права овлашћених представника репрезентативних синдиката у установи у погледу исплаћивања увећане месечне плате.

Према одредбама члана 56. ПКУ-а, послодавац је дужан да овлашћеном представнику репрезентативног синдиката у установи, који припада репрезентативном синдикату потписнику ПКУ-а, у који је учлањено више од 50% запослених, исплаћује увећану месечну плату у висини од 12%.

Уколико је у репрезентативну синдикалну организацију установе која припада репрезентативном синдикату потписнику ПКУ-а учлањено мање од 50% запослених, наведени овлашћени представник има право на сразмерно увећану месечну плату до 12%.

Послодавац је дужан да председнику, односно повереннику окружног, односно регионалног, градског, покрајинског и републичког органа синдиката, репрезентативног на нивоу Републике, потписнику Посебног колективног уговора, исплаћује увећану месечну плату у висини од 12%.

Остваривање наведених права не може се вршити по два основа.

Такође, ПКУ утврђује да запосленом који је изабран на плаћену професионалну функцију, у репрезентативном синдикату, мирују права и обавезе које се стичу на раду и по основу рада, осим права и обавеза за које је законом другачије одређено.

Треба напоменути да ове услове установа мора да обезбеди репрезентативном синдикату, односно свим репрезентативним синдикатима, али не и осталим синдикатима који нису репрезентативни.

На крају овог поглавља уређено је да послодавац не може да откаже уговор о раду, нити да на други начин стави у неповољан положај (распоређивањем на друге, мање плаћене послове, распоређивањем у другу организациону целину, упућивањем на рад у друго место рада, упућивањем на рад код другог послодавца, проглашавањем технолошким вишком) представника запослених (председник синдикалне организације, синдикалне подружнице, синдикални повереник, чланови органа синдиката, председник окружног, градског, покрајинског и републичког одбора) за време обављања функције и по престанку функције, у складу са законом и обавезан је да функционере синдиката, по истеку функције, врати на послове које су обављали пре избора, односно на одговарајуће радно место.

10. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

У поглављу Прелазне и завршне одредбе (чл. 62–66) дефинисана су одређена питања која се односе на примену ПКУ-а, према којима се, између осталог, уговорне стране обавезују да ће ПКУ примењивати у доброј намери и на начелима социјалног партнерства и колективног преговарања.

Утврђено је да учесници ПКУ образују Комисију за тумачење ПКУ-а, која даје мишљења у вези с његовом применом. Комисију чине по један представник репрезентативног синдиката, потписника ПКУ-а и по један представник министарства надлежног за послове образовања, министарства надлежног за послове рада, министарства надлежног за послове финансија и министарства надлежног за послове државне управе.

ПКУ може престати да важи на основу споразума уговорних страна или отказом, а у случају отказа, ПКУ се примењује најдуже шест месеци од дана подношења отказа, када престаје да важи.

ПКУ се сматра закљученим када га потпишу овлашћени представници уговорних страна.

Колективни уговори у установама усагласиће се са ПКУ-ом, у року од три месеца од дана ступања на снагу ПКУ-а, односно до 5. јуна 2015. године.

Разлике у третману финансијског и оперативног лизинга из перспективе Закона о порезу на додату вредност

Иако на први поглед делује једноставно установити у ком случају постоји промет добара (финансијски лизинг), а у ком случају промет услуга (оперативни лизинг), ипак постоје ситуације када се оперативни лизинг, из перспективе Закона о ПДВ-у, сматра прометом добара, а то је значајно не само за утврђивање у ком моменту је настала пореска обавеза већ и где је тај промет опорезив

Послови лизинга су један од видова финансирања набавки и постају све заступљенији на територији Републике Србије, како међу становништвом, тако и у привреди. Путем ових послова може се набавити разна опрема (на пример, грађевинске машине, постројења и сл.), возила (путничка, теретна, па чак и авиони и друге летелице), али и непокретности (пословни простори, земљишта, складишта и сл.).

Све већа **заступљеност послова лизинга** последица је, пре свега, два фактора:
1) неликвидности привреде, и
2) чињенице да је лизинг, по правилу, повољнији (јефтинији) вид финансирања од кредита, будући да је и ризик ненаплативости даваоца лизинга, опет по правилу, мањи него ризик даваоца кредита.

У том смислу, потребно је **размотрити и пореске, превасходно ПДВ аспекте послова лизинга**, будући да су на том пољу тренутно највећи потенцијални ризици, али у одређеним ситуацијама и могућности за уштеду, односно пореску оптимизацију.

Опште карактеристике и основне разлике финансијског и оперативног лизинга

Правни посао **финансијског лизинга** уређен је Законом о финансијском лизингу („Сл. гласник РС”, бр. 55/2003, 61/2005, 31/2011 и 99/2011 – др. закони), док је правни посао **оперативног (пословног) лизинга** уређен Законом о облигационим односима („Сл. лист СФРЈ”, бр. 29/78, 39/85, 45/89 – Одлука УСЈ и 57/89, „Сл. лист СРЈ”, бр. 31/93 и „Сл. лист СЦГ”, бр. 1/2003 – Уставна повеља).

Финансијски лизинг је дефинисан као посао финансијског посредовања који обавља давалац лизинга а подразумева да давалац задржавајући право својине над предметом лизинга, на примаоца лизинга преноси, на одређено време, овлашћење држања и коришћења предмета лизинга, са свим ризицима и свим користима повезаним с правом својине, а прималац му за то плаћа накнаду, уколико је испуњен најмање један од следећих услова:

- предмет лизинга је одредио прималац лизинга;
- право својине над предметом лизинга преноси се с даваоца на примаоца лизинга истеком рока на који је закључен уговор и по извршеној исплати укупно уговореног износа лизинг накнаде;

Право на одбитак претходног пореза

У складу са чланом 28. ст. 1. Закона, обвезник ПДВ-а може да оствари право на одбитак претходног пореза ако набављена добра, односно примљене услуге, користи или ће их користити за промет добара и услуга који је опорезив ПДВ-ом, који је ослобођен ПДВ-а с правом на одбитак претходног пореза (у складу са чланом 24. Закона), односно који је извршен у иностранству, ако би за тај промет постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици Србији.

Право на одбитак претходног пореза, према одредби члана 28. ст. 2. Закона, обвезник може да оствари ако, између осталог, поседује рачун издат од стране другог обвезника у промету који садржи податак о износу претходног пореза, у складу са Законом, или документ о извршеном увозу добара, у којем је исказан претходни порез, односно којим се потврђује да је прималац или увозник тако исказани ПДВ платио приликом увоза.

У пореском периоду у којем су испуњени претходно наведени услови обвезник може да одбије претходни порез од дугованог ПДВ-а, и то обрачунати и исказани ПДВ за промет добара и услуга, који је извршен или ће извршити други обвезник у промету.

Право на одбитак претходног пореза може да оствари и порески дужник из члана 10. ст. 1. тач. 3) Закона, под условом да је на накнаду за примљена добра и услуге обрачунао ПДВ у складу са Законом и да примљена добра и услуге користи за промет добара и услуга, како је претходно наведено.

Члан 29. Закона, међутим, **посебно прописује ситуације у којима ПДВ обвезник нема право на одбитак претходног пореза**, и то по основу набавке, производње и увоза путничких аутомобила, мотоцикала, јахти, чамаца и ваздухоплова, објеката за смештај тих добара, резервних делова, горива и потрошног материјала за њихове потребе, као и изнајмљивања, одржавања, поправки и других услуга, које су повезане с коришћењем ових превозних средстава.

Изузетно, обвезник има право на одбитак претходног пореза ако превозна средства и друга добра користи искључиво за обављање делатности:

1) промета и изнајмљивања наведених превозних средстава и других добара;

2) превоза лица и добара или обуку возача за управљање наведеним превозним средствима.

Имајући у виду претходно наведено, постоји више ситуација када право на одбитак претходног пореза не би могло да буде остварено за набавке средстава које су уобичајено предмет лизинга. На пример, банке и осигуравајућа друштва немају право на одбитак претходног пореза, будући да, по правилу, не обављају опорезив промет, те сходно томе ПДВ обрачунат на набавку пословног објекта за њих представља трошак, а исто важи и за привредне субјекте који нису регистровани за ПДВ. С друге стране, и други привредни субјекти – ПДВ обвезници, по правилу, не могу користити претходни порез обрачунат на набавку путничких возила. Привредни субјекти који не могу користити обрачунати ПДВ као одбитни, имају разлога да се определе за набавку ових добара (пословног простора, путничких возила и сл.) путем оперативног лизинга који ће бити третиран као промет услуга, с обзиром на то да ће ПДВ бити плаћен на рате, уместо одједном, чиме се (у неким случајевима значајно) оптимизује ликвидност субјекта.

Сходно свему претходно наведеном, из ПДВ перспективе најпре је потребно одредити да ли је у питању промет добара или услуга, те да ли је укупан износ ПДВ-а потребно платити одједном или на рате, а у случају када је укључено и иностранство, потребно је проценити и да ли је на тај промет ПДВ уопште потребно обрачунати у Републици Србији. На тај начин, поштујући сва претходно наведена правила, могу се избећи поменути порески ризици, а отварају се могућности и за одређене пореске уштеде, односно оптимизације.

Календар догађаја...

30. МАРТ – 2. АПРИЛ 2015.	**Четвородневни курс** **Менаџмент квалитетом – интерни аудитор (проверавач)** Привредна комора Београда
3. АПРИЛ – 20. ЈУН 2015.	**Специјалистичка обука за пореско саветовање** Привредна комора Београда
6. АПРИЛ 2015.	**Једнодневно саветовање** **Измене Закона о планирању и изградњи и подзаконска акта – примена у пракси** ИНГ-ПРО, www.propisi.net
16. АПРИЛ 2015.	**Једнодневни инструктивни семинар** **Значај адекватне оцене бонитета клијената у привреди** Привредна комора Србије
16–17. АПРИЛ 2015.	**Петнаеста конференција TECHNOBANK 2015: Банкарске технологије** Привредна комора Београда
17. АПРИЛ 2015.	**Једнодневни семинар** **Процена правних ризика и заштита од инсајдерских претњи као елементи пословне безбедности** Привредна комора Београда
20–21. АПРИЛ 2015.	**Обука за полагање испита за службеника за јавне набавке** Привредна комора Београда
21. АПРИЛ 2015.	**Једнодневни семинар** **Уговори у привреди са домаћим и страним партнерима и средства обезбеђења** Привредна комора Србије
23. АПРИЛ 2015.	**Једнодневни семинар** **Угрожавање безбедности пословања високотехнолошким криминалом – облици испољавања и механизми заштите** Привредна комора Србије

Порески календар

5. АПРИЛ

- Обавештење о закљученим уговорима о извођењу естрадних програма забавне и народне музике и других забавних програма – на Обрасцу ОЗУ
- Обавеза послодавца да Пореској управи достави извештај о извршењу обавезе запошљавања особа са инвалидитетом у складу са законом – на Обрасцу ИОСИ
- Периодична декларација за допремљену или отпремљену робу преко границе

10. АПРИЛ

- Подношење пореске пријаве и плаћање ПДВ-а за претходни месец од стране пореског дужника из члана 10. Закона о ПДВ-у
- Месечни извештај о пословању отвореног, односно затвореног инвестиционог фонда, за претходни месец
- Месечни извештај о пословању друштва за управљање за претходни месец – на прописаном обрасцу
- Месечни извештај о улагању у дужничке хартије од вредности – издаваоци резиденти и нерезиденти – на Обрасцу ХОВ
- Друштво за осигурање је порески обвезник пореза на премије неживотног осигурања – на Обрасцу МОППНО (без обзира на то да ли постоји обавеза плаћања за тај месец)
- Друштво за управљање инвестиционим фондовима доставља податке о потраживањима и обавезама

15. АПРИЛ

- Обавеза произвођача, односно увозника да Министарству финансија врати оштећене, односно неискоришћене акцизне маркице у претходном тромесечју, са видљивом ознаком серије и серијским бројем маркице, као и да врати маркице за цигарете, односно алкохолна пића са словном ознаком ЕЦ и ЕА
- Обавеза произвођача цигарета, односно алкохолних пића да Министарству финансија достави податке о издатим, искоришћеним, оштећеним и неискоришћеним акцизним маркицама у претходном тромесечју
- Плаћање доприноса за свештенике и верске службенике, за домаће држављане запослене у иностранству и за иностране пензионере за претходни месец
- Подношење пореске пријаве и плаћање ПДВ-а за претходни месец
- Месечна аконтација пореза на добит правних лица
- Обавеза брокерско-дилерског друштва да Комисији за хартије од вредности достави извештај о свом пословању
- Достављање евиденција о издатим, искоришћеним, оштећеним и неискоришћеним маркицама за цигарете, односно алкохолна пића увезених у претходном месецу

Услови и критеријуми у поступцима јавних набавки, као и новине у примени преференцијалних мера за домаће понуђаче који нуде услуге или радове, односно за понуђаче који нуде добра домаћег порекла

Новим законским решењем предност за домаће понуђаче, односно добра домаћег порекла, знатно је смањена, па се стога оправдано могу очекивати и уштеде у поступцима јавних набавки

Да би се остварили уштеде на пољу јавних набавки на нивоу свих лица која се сматрају наручиоцима у смислу Закона о јавним набавкама посегло се за изменама Закона о јавним набавкама у делу који се односи на преференцијални третман домаћих понуђача који нуде услуге или изводе радове, као и у погледу понуђача који нуде добра домаћег порекла.

У том смислу, на седници Петог ванредног заседања, које је одржано 30. јануара 2015. године, Народна скупштина Републике Србије усвојила је нови Закон о изменама и допунама Закона о јавним набавкама који је објављен у „Сл. гласнику РС“, бр. 14/15, а који је ступио на снагу 12. фебруара 2015. године. У погледу остварених буџетских уштеда, очекивани резултат нових законских одредаба процењује се на 1,5 милијарди динара на годишњем нивоу.

Изменама и допунама Закона о јавним набавкама мења се члан 86. Закона о јавним набавкама („Сл. гласник РС“, бр. 124/12) **тако што се предност за домаће понуђаче, односно добра домаћег порекла, знатно смањује у односу на старо законско решење**.

Наведеним чланом закона дата су **четири различита решења** која зависе од тога који је критеријум за оцењивање понуда предвиђен конкурсном документацијом наручиоца и то на следећи начин:

1) У случају примене критеријума економски најповољније понуде, а у ситуацији када постоје понуде домаћег и страног понуђача који пружају услуге или изводе радове, наручилац мора изабрати понуду најповољнијег домаћег понуђача под условом да разлика у коначном збиру пондера између најповољније понуде страног понуђача и најповољније понуде домаћег понуђача није већа од 10 у корист понуде страног понуђача. Новим изменама и допунама Закона о јавним набавкама ова

Укупан број бодова по свим критеријумима **мора износити тачно сто.**

документа. Најчешћи примери када се она захтева јесу, рецимо, у случајевима када су предмет јавне набавке услуге осигурања (дозвола Народне банке); услуге техничког прегледа возила (овлашћење Министарства унутрашњих послова); израда печата и штамбиља (решење Министарства унутрашњих послова) и сл.

Посебан шести услов за понуђача јесте да попуни образац изјаве при састављању понуде, у коме се изричито наводи да је поштовао обавезе које произлазе из важећих прописа о заштити на раду, запошљавању и условима рада, заштити животне средине, као и да понуђач гарантује да је ималац права интелектуалне својине. Образац ове изјаве саставља наручилац и он мора бити саставни део сваке конкурсне документације.

У конкурсној документацији наручилац одређује додатне услове за учешће у поступку јавне набавке у погледу финансијског, пословног, техничког и кадровског капацитета увек када је то потребно имајући у виду предмет јавне набавке. Уколико се наручилац определи да провери неке од предвиђених капацитета понуђача, ове додатне услове мора јасно дефинисати, баш као и њихов начин доказивања. Сви услови морају бити у логичној вези с предметом јавне набавке и не смеју бити дискриминаторске природе. Ако наручилац жели да провери **кадровски капацитет понуђача**, он мора јасно дефинисати колико понуђач мора имати запослених кадрова, које стручне спреме и квалификације. Сваки понуђач који докаже постављени минимум прелази овај праг оцењивања и касније улази у круг пондерисања по критеријумима.

На исти начин се прописују минимуми за **технички капацитет**, на пример, да понуђач поседују одређену опрему, машине, алате, постројења, погоне и сл. Постављени технички капацитети најчешће се доказују изјавама, пописним листама, саобраћајним дозволама, уговорима о купопродаји, уговорима о закупу, уговорима о лизингу и др. Код **пословног капацитета** проверавају се референце одређеног понуђача које се односе на исти предмет набавке који је понуђач извршавао у претходном периоду одређеном конкурсном документацијом код неког другог референтног наручиоца. Тиме понуђач доказује своју способност у вези са извршењем будуће набавке. Поред поменутих капацитета које наручиоци најчешће користе, они у пракси могу прописати **и бројне друге додатне услове** који су у логичној вези с јавном набавком и нису дискриминаторске природе.

Сваки додатни услов помало сужава конкуренцију, па ће се десити да одређени понуђачи неће моћи да поднесу понуду јер нису у могућности да испуне неки од додатних услова. И баш из тог разлога Закон о јавним набавкама је од свог почетка садржао **институт заједничке понуде** који малим и средњим предузећима треба да обезбеди равноправно учешће у поступцима јавних набавки, тако што ће путем овог института заједнички испунити тражене додатне услове. Закон је предвидео да сваки понуђач из групе понуђача **статусне услове мора испунити самостално, а додатне услове испуњавају заједно**, осим ако наручилац из оправданих разлога не одреди другачије. Овај оправдани разлог у пракси се не дешава често, те је и препорука да се што рестриктивније тумачи део законске одредбе „осим ако наручилац из оправданих разлога не одреди другачије“.

Сврха постојања института заједничке понуде управо се и огледа у томе да се постављени капацитети заједнички испуњавају, те тиме повећа конкурентност и већи број понуђача добије борбу за посао у јавним набавкама.

Шта то мучи... учеснике у царинском поступку?

Почетак обавезне примене Новог компјутеризованог транзитног система на страни увозника, извозника, царинских посредника, возара и складиштара отвара нове дилеме о начину даље организације досадашњег начина пословања, а поготово уколико су користили неке о од поједностављених царинских поступака. У овом тексту, кроз препознатљиву форму кратких питања и сасвим прецизних одговора, разрешићемо најважније међу њима

Ступањем на снагу Уредбе о изменама и допунама Уредбе о царински дозвољеном поступању с робом („Сл. гласник РС”, бр. 145/2014) и почетком обавезне примене Новог компјутеризованог транзитног система увозници, извозници, царински посредници, возари и складиштари поново су приморани да битно мењају организацију свог пословања, поготово уколико су користили неке од поједностављених царинских поступака. Разумевање разлога због којих се новине уводе и познавање динамике њиховог увођења учиниће период прилагођавања краћим и безболнијим.

#1 Зашто је од 25. јануара 2015. године уведена обавезна примена Новог компјутеризованог транзитног система?

У настојању да поједностави граничне царинске процедуре, да усагласи прописе и начине поступања са онима у ЕУ и да повећа буџетске приходе који се убиру од путарина и других за транспорт везаних делатности, Влада Републике Србије донела је Уредбу о изменама и допунама Уредбе о царински дозвољеном поступању с робом и тиме створила правни оквир и обавезу да се од 25. јануара 2015. године започне с применом Новог компјутеризованог транзитног система, скраћено НЦТС (енгл. *New Computerised Transit System*).

Иако се у овом тренутку НЦТС примењује само на националном нивоу, јер транзитни поступак започиње и завршава се у местима која се налазе у оквиру царинске територије Републике Србије, очекује се да ће до краја текуће године Република Србија приступити Конвенцији о заједничком транзитном поступку, што ће омогућити да се за робу која се у ЕУ отпрема из Републике Србије, одмах након завршеног извозног царињења, креира транзитни документ који ће робу пратити преко граничног прелаза Републике Србије и граничног прелаза ЕУ, све до места одредишта у ЕУ или некој другој држави или територији чланици Конвенције (на пример, земље ЕФТА и Турска). Иста процедура би се примењивала и у увозном смеру. На овај начин се избегавају задржавања на граничним прелазима ради израде националних транзитних докумената, а самим тим и трошкови њихове израде.

С друге стране, НЦТС омогућава бољу царинску контролу над робом и онемогућава накнадне измене података у пратећим документима или замену докумената, смањује могућност неовлашћеног руковања робом и отежава друге видове преварног понашања.

Након приступања Конвенцији, очекује се да ће се на годишњем нивоу за неколико десетина хиљада повећати број теретних возила која ће саобраћати на релацији Турска–ЕУ, прелазећи преко територије Републике Србије. Самим тим

Уколико се осетљива роба ставља у транзитни поступак, у транзитну декларацију се мора унети њена тарифна ознака, при чему се на свим примерцима декларације црвеном бојом уноси напомена „Осетљива роба" у димензији 100 x 10 mm.

поновног извоза или у поступак пасивног оплемењивања.

Надлежна царинарница ће аутоматски, без обавезе подношења захтева, свим лицима која већ поседују одобрење за спровођење „кућног царињења" при увозу доделити статус овлашћеног примаоца, односно статус овлашћеног пошиљаоца уколико се ради о одобрењу за „кућно царињење" у извозу.

Сходно изнетом, обавезна примена НЦТС-а условила је знатно повећање броја радњи које привредни субјекти треба да предузму како би у оквиру поступака „кућног царињења" страну робу декларисали за неки од царинских поступака увозног смера или робу отпремили у иностранство.

#12 Да ли трајање појединих фаза поступка које спроводе овлашћени прималац и овлашћени пошиљалац утиче на исплативост „кућног царињења"?

До сада су корисници „кућног царињења" увозног смера транзитни поступак окончавали тако што су број транзитне исправе уносили у рубрику бр. 40. („Претходна исправа") електронски поднете ЈЦИ (Ц4, Ц5, Ц6 или Ц7), при чему је потврду пријема и окончање транзита ИСЦС вршио аутоматски и одмах прихватао уредно поднету увозну ЈЦИ. Увозник је на овај начин у року од 15 минута могао да оконча и транзитни поступак и поступак увозног царињења уколико није био наложен неки вид контроле робе и документације.

Сада се прво приступа спровођењу поступка овлашћеног примаоца, код којег се рок у којем царински орган мора донети одлуку о потреби вршења контроле робе и документације креће у распону од 1 до 300 минута (одређује га царинарница за свако одобрење понаособ), на шта се додаје време потребно за вршење истовара које се креће у распону од 1 до 24 сата (одређује га царинарница за свако одобрење понаособ, а у оправданим случајевима рок може бити и дужи) и време потребно за обавештавање царинског органа о резултатима истовара. Тек након окончаног транзитног поступка се приступа спровођењу „кућног царињења" које траје 15 минута уколико се не спроводи контрола робе и документације.

У извозном смеру се прво спроводе радње предвиђене за „кућно царињење" (обично трају 15 минута), а уколико се ради о страној роби онда се приступа спровођењу радњи предвиђених за овлашћеног пошиљаоца које трају од 1 до 300 минута у зависности од рока датог у одобрењу царинарнице.

Без обзира на продужење времена потребног за окончање транзитног поступка, „кућно царињење" и даље омогућава корисницима да робу не морају да допремају царинарници, да остваре значајне финансијске уштеде, да спроводе царинске поступке нон-стоп (сваког дана од 0 до 24 часа), те да могу да планирају време трајања царинског поступка и тиме омогуће испоруке *just in time*.

Нови циклус подстицаја инвестицијама у Србији

У циљу спровођења приоритетних циљева Републике Србије који се односе на отварање нових радних места и унапређење конкурентности привреде и Републике Србије као инвестиционе локације, припремљена је нова Уредба о условима и начину привлачења инвестиција којом се дефинишу услови, критеријуми и начин доделе бесповратних средстава за подстицање директних инвестиција

У циљу успешне реализације пројеката који се суфинансирају бесповратним подстицајним средствима, посебна пажња посвећена је начину праћења и контроле извршења обавеза које произлазе из уговора о додели бесповратних средстава, али не због саме контроле корисника средстава, односно надзора над њима, већ због стварања могућности за успостављање сталне узајамне сарадње ресорног министарства, с једне стране, и корисника бесповратних средстава, с друге, чиме се унапређује примена саме уредбе.

Напушта се концепт контроле ради контроле, а уводи флексибилнији начин опхођења према привредним субјектима, којима је потребна конструктивна помоћ и подршка државе. У том смислу, нова Уредба познаје неке институте који до сада нису коришћени у реализацији конкретних пројеката, иако нису у питању нови правни појмови. Наиме, познаје их и сâм Закон о облигационим односима, али су у новој Уредби по први пут истакнути, тако да ће своје место наћи и у појединачним уговорима о додели средстава.

Један такав пример је **институт делимичног испуњења уговорних обавеза**, чиме се иде у сусрет оним привредним субјектима код којих у току спровођења пројеката, у случају постојања промењених околности, дође до одређених тешкоћа и код којих се доводи у питање извршавање једног дела обавеза које не треба да представљају разлог за аутоматске раскиде уговора и повраћај свих претходно исплаћених средстава.

Осим тога, приступило се **лакшој процедури исплате транши додељених средстава**, без непотребних формалних оптерећења, које ће, као такве, своје место заузети у појединачним уговорима о додели средстава и бити везане, не за испуњење одређених формалних услова, већ за реализацију суштинских циљева дефинисаних како Уредбом, тако и појединачним уговорима о додели подстицајних средстава, а ти циљеви јесу новоотворена радна места и висина извршене инвестиције. Транше ће бити исплаћиване процентуално у односу на висину улагања у свакој години реализације инвестиционог пројекта или у односу на број отворених радних места и запослених људи у свакој години реализације инвестиционог пројекта.

Очекивања су да ће реализација пројеката, као тзв. шеме државне помоћи усаглашене с правилима за доделу регионалне инвестиционе државне помоћи и препорукама Европске комисије, односно Комисије за контролу државне помоћи Републике Србије, бити знатно боља.

Ради унапређене реализације инвестиционих пројеката, као и лакше примене саме Уредбе, извршено је **дефинисање појмова** што није новина у односу на Уредбу о условима и начину привлачења инвестиција („Сл. гласник РС”,

Додељена средства исплаћују се у три рате, у складу с расположивим буџетским средствима, процентуално.

уговором и ако је Комисија донела одлуку о раскиду. Нешто другачија ситуација биће у односу на неиспуњавање обавеза из уговора, а у складу са институтом делимичног испуњења и неповлачења, неминовно, аутоматског раскида.

Исплата додељених средстава

Исплата додељених средстава врши се на захтев за исплату који корисник средстава доставља Министарству, у складу са уговором.

Додељена средства исплаћују се у три рате, у складу с расположивим буџетским средствима, процентуално, **и то према једном од два модела**:
1) у односу на висину улагања у свакој години реализације инвестиционог пројекта у износу који је пропорционалан проценту извршеног улагања у основна средства дефинисаних инвестиционим пројектом, или
2) у односу на број запослених у свакој години реализације инвестиционог пројекта у износу који је пропорционалан проценту новозапослених радника дефинисаних инвестиционим пројектом.

Уз Захтев за исплату средстава доставља се и документација којом се доказује извршење обавезе за чије се испуњење тражи исплата средстава.

Кориснику се, осим исплате додељених средстава по једном од наведена два модела, може исплатити део средстава који не може бити већи од 25% укупног износа додељених средстава, након потписивања уговора и достављања средстава обезбеђења.

Министарство утврђује основаност и уредност захтева за исплату, и исплату врши након провере извршења свих уговорених обавеза Корисника, укључујући и поступак теренске контроле, ако је неопходан.

Средства обезбеђења

Корисник средстава дужан је да приложи банкарску гаранцију издату од пословне банке која послује на територији Републике Србије, безусловну и плативу на први позив у корист Републике Србије. Исплаћена средства морају бити обезбеђена банкарском гаранцијом у складу са уговором.

Нова уредба предвиђа, као средство обезбеђења за исплату средстава код инвестиционих пројеката којима се врши директна инвестиција у јединици локалне самоуправе која према степену развијености јесте девастирано подручје, осим гаранција и друго средство обезбеђења које мора бити осигурано од свих ризика полисом осигурања винкулираном у корист Републике Србије, током читавог периода реализације инвестиционог пројекта. Полиса осигурања доставља се уз захтев за исплату.

Поред банкарске гаранције, односно другог средства обезбеђења, корисник средстава дужан је да приложи две регистроване и потписане бланко соло менице с потписаним меничним овлашћењем у циљу наплате законске затезне камате, у складу са законом који утврђује висину стопе законске камате, а у случају неиспуњења већег дела уговорних обавеза. Законска затезна камата обрачунава се за период од дана исплате сваке појединачне рате до дана повраћаја укупног износа исплаћених средстава. Наиме, у случају неиспуњења уговорних обавеза, или делимичног испуњења уговорних обавеза, Министарство може да, по основу издате банкарске гаранције, односно другог средства обезбеђења и бланко соло менице, наплати средства до висине износа исплаћених средстава и прописане законске затезне камате.

Имате питање? Имамо одговор!

У овој рубрици доносимо одговоре на нека од питања која сте упутили нашем часопису. Подсећамо да право на постављање питања и добијање одговора на њих имају искључиво претплатници на наш часопис

РАДНИ ОДНОСИ

П: *Позвао сам запосленог да оправда изостанке у периоду август–децембар 2014. Он је после тога уредно отишао на боловање, тј. донео потврду (није из члана 187. Закона о раду), али изостанке за период август–децембар (што је и предмет поступка) није оправдао. Послао сам му упозорење и навео изостанке као разлог основа за отказ. У року од 8 дана он ми је одговорио. Да ли ме шта спречава да му откажем уговор о раду иако се запослени налази на боловању дуже од 30 дана?*

О: Сама чињеница да је запослени на „боловању", односно да је привремено спречен за рад не спречава послодавца да му откаже уговор о раду. Закон о раду ни у једној својој одредби не прописује запосленог на „боловању" као заштитну категорију, односно да је заштићен од добијања отказа уговора о раду као што је, на пример, са запосленима на породиљском одсуству. Напомињемо да недостављање потврде о привременој спречености за рад представља непоштовање радне дисциплине из члана 179. ст. 3. тач. 2) Закона о раду. С тим у вези, да би се отказао уговор о раду по основу овог отказног разлога, потребно је да је наступило „теже", „знатније" (или слична квалификација) непоштовање радне дисциплине. У том смислу, саветујемо вам да то констатујете у решењу.

КОМПАНИЈСКО ПРАВО

П: *Може ли деловодна књига да се води само у електронском облику или, поред електронског облика, мора да се води и у писаном облику? Осим тога, мора ли деловодна књига да се води за сваку годину посебно?*

О: Законским прописима није посебно прописана обавеза вођења деловодника – деловодне књиге, као нека генерална обавеза за правна лица. У законима не постоје никакве одредбе које би обавезивале правна лица на вођење деловодника – било у облику папирне књиге или у неком другом облику – у који се уписују одређени подаци. То надаље значи да нема ни санкција за случај да се деловодна књига води или не води у папирном облику.

Иако не постоје генералне норме које прописују општу обавезу вођења деловодника, постоје специјалне одредбе у појединим прописима који важе за одређене групе субјеката, а које се односе на начин вођења регистара и документације, као што су: Уредба о електронском канцеларијском пословању органа државне управе („Сл. гласник РС", бр. 40/2010), Уредба о канцеларијском пословању органа државне управе („Сл. гласник РС", бр. 80/92), Уредба о канцеларијском пословању у Војсци Србије („Сл. гласник РС", бр. 87/2008). Према томе, иако нема експлицитно прописаних обавеза вођења деловодника на било који начин, због својих потреба правна лица, ипак, воде такве књиге, штавише сматрају да таква обавеза постоји, као својеврсни пословни обичај. Уосталом, вођење ове књиге је и корисно за правна лица, па и неопходно, јер се преко деловодника прати примљена и послата пошта. Без таквог регистра не би било могуће пратити пријем и експедицију поште, давати податке о томе

Подаци од значаја за рад пословних субјеката

Износи личних примања запослених

ВРСТА ИСПЛАТЕ	ПО ЗАКОНУ О РАДУ	ПОРЕСКИ ТРЕТМАН
1.	2.	3.
Регрес за коришћење годишњег одмора	Исплата по овом основу је обавезна, у висини утврђеној општим актом, односно уговором о раду код послодавца (члан 118. тач. 6) Закона о раду)	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду
Отпремнина код одласка у пензију	Према Закону о раду, исплаћује се најмање у висини 2 просечне зараде у Републици Србији према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за статистику (**58.992 × 2 = 117.984**)	Не опорезује се до износа двоструке месечне зараде по запосленом у Републици према последњем податку (**58.992 × 2 = 117.984** дин.)
Јубиларна награда	До висине утврђене општим актом послодавца	Неопорезиво до **18.060** динара годишње
Накнада трошкова превоза до посла и повратка са посла	До висине цене превозне карте у јавном саобраћају	Не опорезује се до висине превозне карте, односно до висине стварних трошкова превоза, а највише до **3.612** дин.
Накнада за исхрану у току рада	Исплата по овом основу је обавезна, у висини утврђеној општим актом, односно уговором о раду код послодавца (члан 118. тач. 5) Закона о раду)	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду
Дневница за службено путовање у земљи	До висине прописане општим актом, односно уговором о раду код послодавца (члан 118. тач. 2) Закона о раду)	Неопорезиво до **2.168** дин. по дневници
Дневница за службено путовање у иностранство	Најмање у висини утврђеној посебним прописима (члан 118. тач. 3) Закона о раду)	Не опорезује се до износа прописаног Уредбом о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника („Сл. гласник", бр. 86/07 и 84/2014)
Теренски додатак (дневна накнада за повећане трошкове рада на терену)	Према Закону о раду, ако се предвиди општим актом, односно уговором о раду	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду

ВРСТА ИСПЛАТЕ	ПО ЗАКОНУ О РАДУ	ПОРЕСКИ ТРЕТМАН
1.	2.	3.
Једнократна новчана накнада запосленима за чијим је радом престала потреба по Програму за решавање вишка запослених у поступку приватизације за 2015. годину („Сл. гласник РС“ бр. 9/2015)	Запосленом који је утврђен као вишак у 2015. години престаје радни однос када се добровољно определи за једну од опција, која је за њега најповољнија, и то за: 1) отпремнину у висини динарске противвредности 200 евра по години стажа осигурања, по средњем курсу, на дан достављања спискова вишка запослених од стране послодавца, с тим да укупна висина отпремнине не може бити већа од 8.000 евра у динарској противвредности; 2) отпремнину обрачунату на начин утврђен Законом о раду, с тим да укупна висина отпремнина не може бити већа од 8.000 евра у динарској противвредности, а висина средстава по години стажа осигурања код последњег послодавца не може бити већа од 500 евра у динарској противвредности, по средњем курсу, на дан достављања спискова вишка запослених од стране послодавца; 3) отпремнину у износу од шест (6) просечних зарада по запосленом у Републици Србији, према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике – за запослене који имају више од 15 година стажа осигурања (тренутно: **6 × 58.992 = 353.952** динара).	Не опорезује се до износа из претходне колоне – члан 9. ст. 1. тач. 20) Закона о порезу на доходак грађана, а на износ преко тога, према члану 85. Закона о порезу на доходак грађана – плаћа се порез по стопи од 20% по умањењу за 20% нормираних трошкова. За лица старија од 50 година живота – неопорезиво у потпуности без обзира на износ
Стимулативне отпремнине при споразумном престанку радног односа (члан 177. Закона о раду)	Исплаћује се у складу са општим актом или уговором о раду	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду

Корисни правни акти

Решење о обустављању поступка због повреде радне обавезе или непоштовања радне дисциплине

Привредно друштво _____

Број: _____

Датум: _____

На основу одредаба члана 192. ст. 1. тач. 1), а у вези са одредбама члана 179. ст. 2. / ст. 3. Закона о раду („Сл. гласник РС”, бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013 и 75/2014), као и члана ___ Правилника о раду привредног друштва _____, доносим

РЕШЕЊЕ
о обустављању поступка због
повреде радне обавезе/непоштовања радне дисциплине

Обуставља се поступак утврђивања одговорности _____ (*име и презиме, занимање*) из _____, запосленог на пословима _____ (*назив посла*) у Сектору _____, за повреду радне обавезе/непоштовање радне дисциплине _____ (*назив повреде*), утврђене чланом _____ Правилника о раду Привредног друштва _____.

Образложење

Дана _____ године, директор Сектора _____, поднео је пријаву, бр. _____, против _____ (*име и презиме*), запосленог на пословима _____, у Сектору _____, због повреде радне обавезе/непоштовања радне дисциплине од стране запосленог.

наставак на следећој страни

Завршне одредбе

Члан 8.

Уговорне стране су сагласне да се на њихова међусобна права, обавезе и одговорности, поред одредаба уговора, примењују и одговарајуће одредбе Закона о облигационим односима.

Члан 9.

Уговорне стране су сагласне да евентуалне спорове који проистекну током примене уговора решавају споразумно, а ако то није могуће уговарају надлежност _____ суда у _____.

Члан 10.

Уговор је сачињен у 4 (четири) примерка, од којих сваки потписани примерак представља оригинал. Свака уговорна страна задржава за своје потребе по 2 (два) примерка.

За наручиоца контроле

_____

За вршиоца контроле

_____

od papira i kartona do digitalne arhivhive...

...kada informatika postane umetnost

ING-PRO

OSIGURAJTE BUDUĆNOST SVOJOJ KOMPANIJI

Prednosti

Uvođenjem eDok – Dokument menadžment sistema postajete korisnik IT servisa bez ulaganja u hardver, softver, održavanje i infrastrukturu, a pristup dokumentima je neograničen bez obzira na vreme i mesto.

Upotreba

Korisnik ne plaća licencu za posedovanje softvera već samo njegovo korišćenje. Radno okruženje može biti lokalni ili Wan server sa asimetričnim kriptovanim protokolom (https://) za siguran prenos podataka i arhiviranje dokumentacije.

... primenite eDok SaaS TECHNOLOGY

Laptop računari • Desktop računari • Multifunkcijski štampači • Mobilni telefoni • Tablet i PDA uređaji

info@edok.rs
www.edok.rs

11000 Beograd, Vele Nigrinove 16a +381 11 2836 809 +381 64 0714763 +381 63 23 55 58

eDok 2.0 • Programski sistem za upravljanje dokumentima

УНАКРСНИ ПОГЛЕД

ПОРЕЗИ И АКЦИЗЕ

РАДНИ ОДНОСИ И СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ

ПЛАНИРАЊЕ И ИЗГРАДЊА

СУДСКИ ПОСТУПЦИ

КОМПАНИЈСКО ПРАВО

БУЏЕТИ

АУТОРСКО ПРАВО И ПРАВО ИНДУСТРИЈСКЕ СВОЈИНЕ

ОБРАЗОВАЊЕ

ЕВРОПСКО ПРАВО

ТАБЕЛЕ И УЗОРЦИ